

A nyelvi jogi rendelkezések végrehajtása Ukrajnában gyakorlati szempontból

Készült a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpontban

© Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont, 2021

Beregszász, 2021

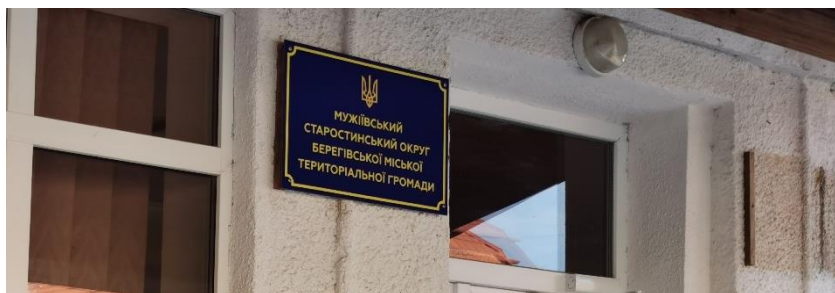
A nyelvi jogok folyamatos szűkítése Ukrajnában

A kijevi kormány 2014 után számos olyan új törvényt fogadott el, amelyek jelentősen szűkítik a kisebbségi nyelvek használatának jogát és lehetőségét. Például:

- Ukrajna törvénye „Az állami szolgálatról” (2015);
- Az elektronikus sajtó nyelvét megváltoztató törvények (2017);
- Ukrajna törvénye „Az oktatásról” (2017);
- Ukrajna törvénye „Az általános közép fokú oktatásról” (2020);
- Ukrajna törvénye „Az ukrán mint államnyelv működésének biztosításáról” (2019).
- A 2012-ben elfogadott nyelvtörvény hatályaon kívül helyezése szintén jelentősen visszaszorította a regionális vagy kisebbségi nyelvek beszélőinek jogait.

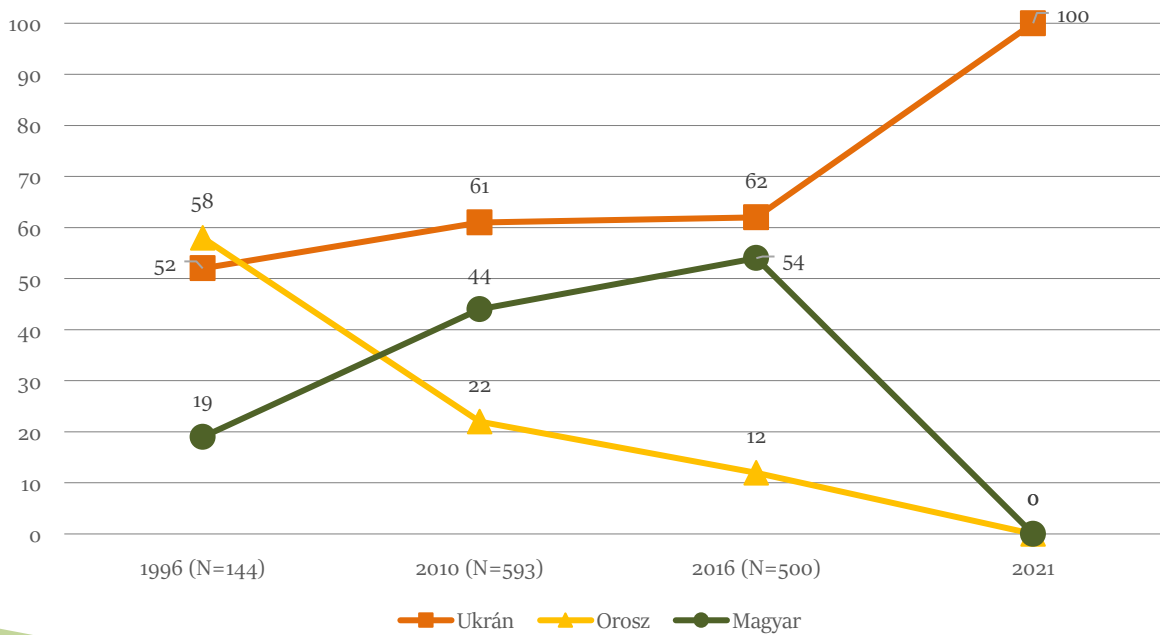
Nyelvi jogok a gyakorlatban

Ukrajna nyelvpolitikai döntéseinek a mindennapi életben is számos következménye van

- 1996-ban, 2010-ben és 2016-ban a kárpátaljai magyarok reprezentatív mintáján alapuló kérdőíves kutatások során megvizsgáltuk a helyi önkormányzatok munkájában használt nyelvet/nyelveket. Egy adatközlő több nyelvet is jelölhetett.
- Amint az 1. ábrán láthatjuk, a Szovjetunió összeomlását követő első években nagyon kevesen használták a magyar nyelvet ebben a szituációban. Az is látható, hogy valamivel többen választották az orosz nyelvet, mint az ukránt.
- 2010-ben és 2016-ban az orosz nyelv használata jelentősen csökkent, ezzel szemben a magyar és az ukrán nyelv használatának aránya egyaránt növekedett.
- Az ukrán mint államnyelv működésének biztosításáról szóló ukrainai törvény elfogadása után azonban a magyar nyelvet kizárták a helyi önkormányzatok munkájából.
- A törvény 12. cikkelye a helyi önkormányzati szervek munkanyelveként az államnyelvet határozza meg.

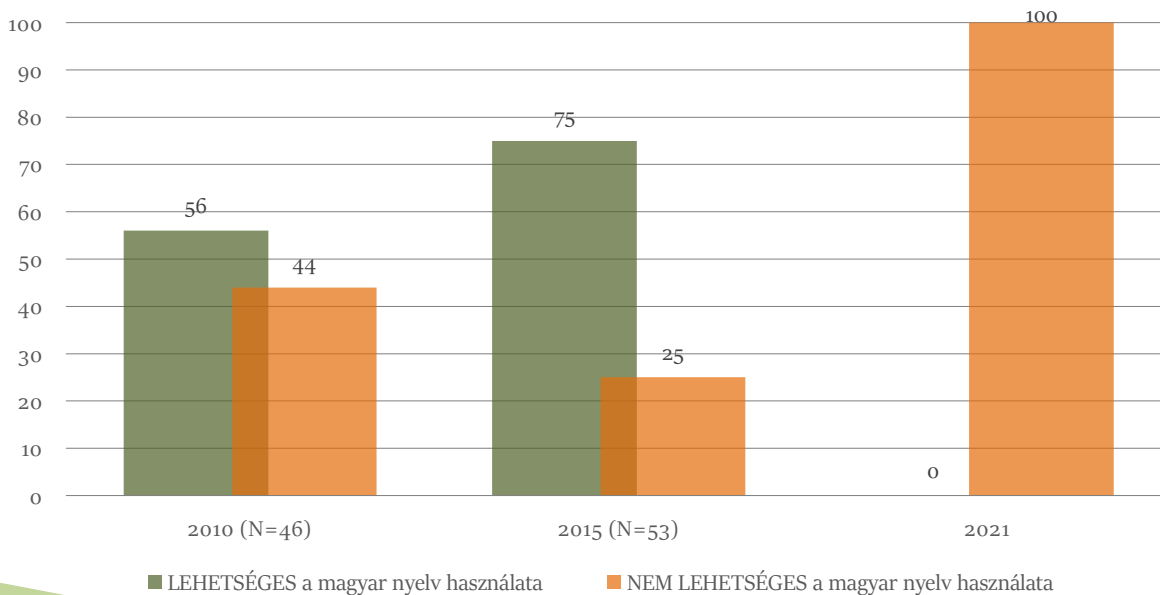
1. ábra. A kárpátaljai magyarok nyelvválasztása a helyi közigazgatási szervekben (%)

Kisebbségi nyelvek használata a közigazgatásban

- Az első Nyelvtörvény (1989) az államnyelv mellett lehetőséget nyújtott a kisebbségi nyelv használatára azon települések önkormányzati hivatalainak munkájában, ahol a nemzeti kisebbség képviselőinek aránya meghaladta az 50%-ot.
- A 2012-es nyelvtörvény szerint azoknak az önkormányzatoknak a területén, ahol a kisebbségi nyelv anyanyelvi beszélőinek aránya meghaladta a 10%-ot, az államnyelv mellett biztosítani kellett a kisebbségi nyelven történő ügyintézés lehetőségét.
- 2010-ben 46, 2015-ben 53 olyan polgármesteri hivatalt kerestünk fel telefonon, ahol a hatályos törvények értelmében az ügyintézés során lehetőség volt a magyar nyelv használatára. Mindegyik önkormányzattól megkérdeztük, nyújthatnak-e be magyar nyelvű kérelmet az állampolgárok a helyi hivatal felé.
- Az eredmények azt mutatják, hogy 2010-ben a megkérdezett önkormányzatok 56%-a, 5 évvel később már 75%-a biztosította ezt a lehetőséget az adófizető állampolgároknak (2. ábra).
- A 2019-ben elfogadott államnyelvi törvény azonban már nem teszi lehetővé a kisebbségi nyelvek használatát az önkormányzatok munkájában

2. ábra. A helyi önkormányzatok aránya Kárpátalján, ahol az ügyintézés során lehetséges, illetve nem lehetséges a magyar nyelv használata (%)

Lásd az államnyelvi törvény (2019)

12. cikkét: A kormányzati
hatóságok, a Krími Autonóm
Köztársaság hatóságai, a helyi
önkormányzatok, az állami és
közösségi tulajdonú vállalatok,
intézmények és szervezetek
működésében használt
munkanyelv.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про забезпечення функціонування української мови як державної

(Віомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 21, ст.81)

*{Закон визнано таким, що відповідає [Конституції України](#) (є конституційним), згідно з
Рішенням Конституційного Суду [№ 1-р/2021 від 14.07.2021](#)}*

*{З змінами, внесеними згідно із Законами
[№ 113-IX від 19.09.2019](#), ВВР, 2019, № 42, ст.238
[№ 114-IX від 19.09.2019](#), ВВР, 2019, № 45, ст.289*

*Кодексом
[№ 396-IX від 19.12.2019](#), ВВР, 2020, № 7, № 8, № 9, ст.48
Законом
[№ 531-IX від 17.03.2020](#), ВВР, 2020, № 16, ст.101}*

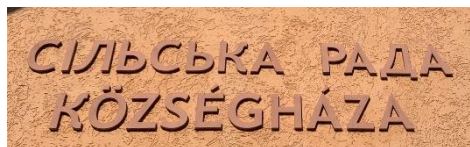
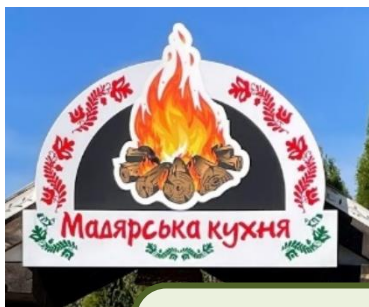
Верховна Рада України,

грунтуючись на [Декларції про державний суверенітет України](#) від 16 липня 1990 року та
схваленому Всеукраїнським референдумом 1 грудня 1991 року [Акті проголошення
незалежності України](#) від 24 серпня 1991 року, якими було відновлено незалежну національну
державність України;

керуючись [Конституцією України](#), що визнає українську мову як єдину державну мову в
Україні та покладає на державу обов'язок забезпечувати постійний розвиток і функціонування
української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України;

12. cikk. A kormányzati hatóságok, a Krími Autonóm Köztársaság hatóságai, a helyi önkormányzatok, az állami és közösségi tulajdonú vállalatok, intézmények és szervezetek működésében használt munkanyelv.

1. A kormányzati hatóságok, a Krími Autonóm Köztársaság hatóságai, a helyi önkormányzatok, az állami és közösségi tulajdonú vállalkozások, intézmények és szervezetek működésének munkanyelve, beleértve a konferenciák, rendezvények, találkozók és a mindennapi kommunikáció nyelvét, az államnyelv. Az Ukrajnában található külföldi diplomáciai intézmények és más külképviseletek működésének munkanyelve az államnyelv.
2. Amennyiben egy konferencián, rendezvényen vagy ülésen az állam nyelvétől eltérő nyelvet használnak, le kell fordítani az állam nyelvére.
3. A nemzetközi rendezvények, konferenciák és találkozók munkanyelve a szervezők vagy nemzetközi szerződések által meghatározott állam- és/vagy más nyelv. A konferenciákon, megbeszéléseken vagy hétköznapi kommunikációban a személyek kijelölt csoportja és a külföldiek vagy hontalan személyek között más, a felek számára elfogadható nyelv is használható.
4. Az e cikkben megállapított követelmények az e törvény 21–23. cikkében meghatározott sajátosságokra vonatkoznak.

Nyelvhasználat a nyilvános tereken

Mit mond a Keretegyezmény a földrajzi nevek használatáról?

- A Keretegyezmény a nemzeti kisebbségek védelméről 11. cikk 3. pontja szerint „Olyan körzetekben, amelyek hagyományosan nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek által jelentős számban lakottak”, a dokumentumot ratifikáló államok törekedni fognak arra, hogy „a hagyományos helységneveket, utcaneveket és egyéb, a közösség számára szánt földrajzi megjelöléseket a kisebbség nyelvén is kiírják, ha megfelelő igény van ilyen jelzésekre”.
- Kárpátalja minden kétséget kizáróan olyan régiója Ukrajnának, ahol hagyományosan élnek jelentős számban nemzeti kisebbségek, és megfelelő igény is van arra, hogy a helynév-táblákat, utcanévtáblákat stb. magyarul, németül, románul is feltüntessék.
- A kétnyelvű táblák egynyelvűre cserélésével tehát Ukrajna egyértelműen megsérti a Keretegyezmény idézett cikkét.

Akik ma Kárpátaljára látogatnak, számos város és község határában kétnyelvű helységnévtáblákkal találkozhatnak. Vannak ukrán–magyar, ukrán–román, de ukrán–német táblák is.

ukrán–román

ukrán–magyar

ukrán–német

Sajnos azonban az államnyelvi törvény 41. cikke csak az államnyelv használatát teszi lehetővé.
A kétnyelvű feliratok eltűnnek.

ukrán–magyar

ukrán–román

ukrán–német

2020

2021

Az ukrán mint államnyelv működésének biztosításáról szóló törvény elfogadása **előtt**:

Az utcák, terek neve az államnyelvi törvény 41. cikke szerint: **csak ukránul.**

Ukrajna törvénye „Az ukrán mint államnyelv működésének biztosításáról”

41. cikk Az államnyelv használata földrajzi neveken és helységneveken.

1. A földrajzi neveket, valamint a nyilvános kertek, körutak, utcák, sávok, lejtők, átjárók, sugárutak, terek, közterek, töltések, hidak és helynevek elnevezéseit az állam nyelvén kell megadni.
2. A helységneveket nem lehet más nyelvekre lefordítani, és hivatalos iratokban, tömegtájékoztatói eszközökben, térképészeti, referencia-, enciklopédiai-, oktatási és egyéb kiadványokban az ennek megfelelő ábécé betűivel, annak kiejtése szerint kell közölni, az állam nyelvén.
3. Ha Ukrajnában használják a más államokban található földrajzi- és helységneveket, valamint azokat a földrajzi helyeket és helységneveket tartalmazó webhelyeket, amelyek nem tartoznak egyetlen állam szuverenitása vagy joghatósága alá, az állam nyelvén kell közölni az eredeti nyelvről történő átiratban, tekintettel az ukrán fonetika és helyesírás sajátosságaira. Ha a földrajzi- vagy helységnévvel rendelkező hely neve ukrán eredetű, akkor az idegen nyelvű változat helyett vagy azzal együtt használható. A hivatalos dokumentumokban az ukrán eredetű neveket kell előnyben részesíteni.
4. Ukrajnán belül a közúti jelzőtáblákon, a táblákon és a földrajzi- és helységnév szerinti helynevek egyéb irányjelző tábláin lévő feliratokat államnyelven kell közölni. Az államnyelven feltüntetett neveken kívül a földrajzi- és helységnevek irányjelző táblái latin ábécé szerinti változatokat is tartalmazhatnak. A latin betűs feliratokat kisebb betűméretben, és a jobb oldalon vagy alul kell feltüntetni.

- Az államnyelvi törvény 39. cikk 3. része előírja, hogy az állami hatóságok, önkormányzati szervek, állami és kommunális vállalatok és intézmények névtáblái államnyelven készülnek. Ugyanennek a cikknek a 4. pontja megengedi, hogy az államnyelv mellett ezek a megnevezések, feliratok angol nyelven is megjelenjenek. A törvény idézett része elvileg azt is lehetővé teszi, hogy az önkormányzati szervek, vállalatok és intézmények névtáblái az államnyelv mellett krími tatár nyelven, valamint a nemzeti kisebbségek nyelvein is megjelenhessenek.
- A törvény 39. cikk 4. pontjának második bekezdése azonban azt mondja ki, hogy a kisebbségi nyelvek használatát e területen egy külön törvény biztosítja. Az őshonos népek és nemzeti kisebbségek jogait szabályozó törvény azonban ma, azaz 2021. november 24-én még nem készült el.
- Aggasztó viszont, hogy Kárpátalja több településén lecseréltek több, korábban kétnyelvű táblát az állami hatóságok, önkormányzati szervek, állami és kommunális vállalatok és intézmények homlokzatán.
- A fotókon látszik például, hogy a korábbi ukrán és magyar nyelvű felirat helyett csak ukrán nyelvűt helyeztek ki. A következő oldalon látható fényképeken pedig azt láthatjuk, hogy korábban ukrán és német, illetve ukrán és román nyelvű tábla helyére csak ukrán nyelvű felirat került.

2020 – ukrán és magyar

2021 – csak ukrán

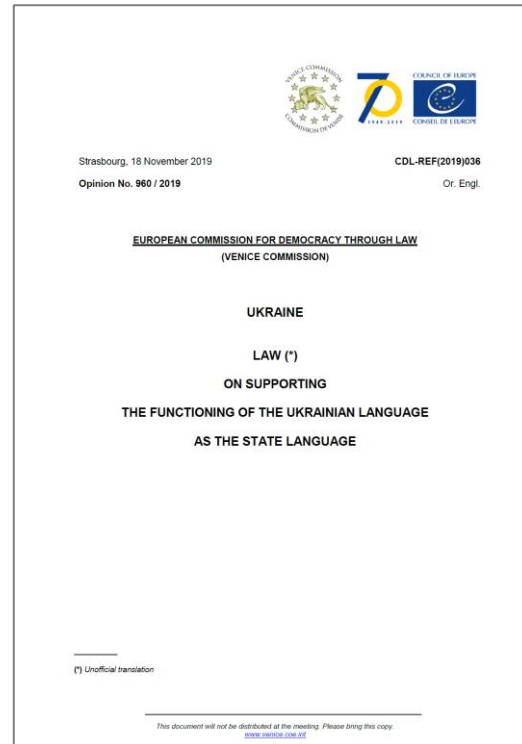

2016 – ukrán és német
2021 – csak ukrán

2016 – ukrán és román
2021 – csak ukrán

A Velencei Bizottság
szigorúan kritizálta ezt
a törvényt.

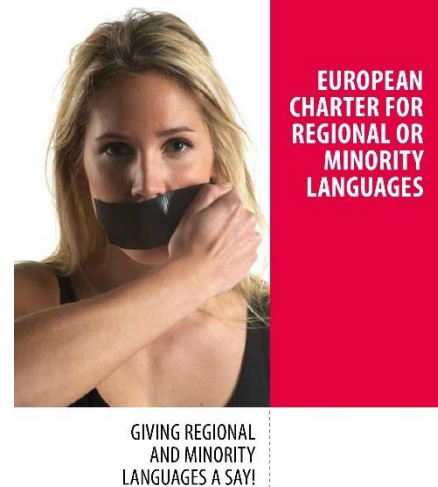

A Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Kartája Szakértői Bizottsága utoljára 2017-ben vizsgálta, hogyan teljesíti Ukrajna a Karta ratifikálása során vállalt kötelezettségeit (SZB2017)

A Szakértői Bizottság 4 fokozatú skálát használt értékelése során a kötelezettségek kapcsán:

- (4): *Megvalósult*: a politikák, a jogszabályok és a gyakorlat megfelel a Karta követelményeinek.
- (3): *Részben teljesült*: a politikák és a jogszabályok teljes egészében vagy részben megfelelnek a Karta rendelkezéseinek, de a kötelezettségvállalást csak részben hajtják végre a gyakorlatban.
- (2): *Formálisan teljesült*: a szakpolitikák és a jogszabályok összhangban vannak a Kartával, de a gyakorlatban nincsenek végrehajtva a vállalások.
- (1): *Nem teljesült*: a kötelezettség teljesítése érdekében a politika, a jog és a gyakorlat területén nem tettek lépéseket a hatóságok, vagy a Szakértői Bizottság több monitoring cikluson át sem kapott semmilyen információt azok végrehajtásáról.
- (–) *Nincs következtetés* – A Szakértői Bizottság nem tudja megállapítani a kötelezettségvállalás teljesítését, mivel a hatóságok nem nyújtottak ehhez elegendő információt.

- Már 2017-ben, két évvel az államnyelvről és az oktatásról szóló törvények elfogadása előtt a Nemzetközi Bizottság megállapította, hogy Ukrajna a Karta ratifikálásakor nagyon kis mértékben teljesítette nemzetközi kötelezettségeit az Európa Tanáccsal szemben.
- Egyértelmű, hogy az államnyelvről szóló törvény hatálybalépése után az ukrán kormány nem lesz képes és valószínűleg nem is akarja majd betartani nemzetközi kötelezettségvállalásait.
- Nagyon fontos hangsúlyozni, hogy a jelentést az ukrán nyelvpolitika új intézkedései előtt készítették el, így a jelentés nem tudott reagálni a jogszabályok ezen újabb lépéseire. Az általunk elemzett jelentés a jogszabályokat és azok alkalmazását értékelte a 2017 előtti időszakban.

A Karta ratifikációja során vállalt kötelezettségek teljesítése Ukrajnában a SZB2017 független értékelése szerint. **A Karta 8. cikke: Oktatás**

	1.a.iii	1.b.iv	1.c.iv	1.d.iv	1.e.iii	1.f.iii	1.g	1.h	1.i	2.
belarusz	1	1	1	1	4	1	1	1	1	1
bolgár	1	3	3	1	4	4	1	3	1	4
krími tatár	3	3	4	1	4	3	–	4	1	3
gagauz	1	3	3	1	4	1	–	3	4	1
német	3	3	3	1	4	4	1	3	1	1
görög	3	3	4	1	4	4	–	3	1	4
magyar	4	4	4	1	4	4	3	4	1	1
moldáv	3	4	4	1	4	4	1	3	4	1
lengyel	3	4	4	1	4	4	1	4	1	4
román	3	3	3	1	4	4	1	4	1	1
orosz	4	4	4	4	4	4	–	4	1	4
szlovák	4	3	3	1	4	1	1	3	1	1
jiddis	3	1	1	1	4	4	–	1	1	1

4: megvalósult; 3: részben teljesült; 2: formálisan teljesült; 1: nem teljesült; –: nincs következtetés

A Karta ratifikációja során vállalt kötelezettségek teljesítése Ukrajnában a SZB2017 független értékelése szerint. **A Karta 10. cikke: Közigazgatási hatóságok és közszolgálati szervek**

	2.a	2.c	2.d	2.e	2.f	2.g	4.c
belarusz	1	1	1	1	1	1	1
bolgár	2	1	1	1	1	1	1
krími tatár	2	1	1	1	1	1	1
gagauz	2	1	1	1	1	1	1
német	1	1	1	1	1	3	1
görög	1	1	1	1	1	1	1
magyar	3	1	1	1	3	3	1
moldáv	1	1	1	1	1	1	1
lengyel	2	1	1	1	1	1	1
román	3	1	1	1	1	3	1
orosz	4	4	4	4	4	3	–
szlovák	3	1	1	1	1	1	1
jiddis	1	1	1	1	1	1	1

4: megvalósult; 3: részben teljesült; 2: formálisan teljesült; 1: **nem teljesült**; –: nincs következtetés

Nyelvek az oktatásban

- Amikor a második világháború után Kárpátalja a Szovjetunió részévé vált, az ukrán középfokú oktatás zavartalanul folytatódott, de a magyar középiskolák csak 1953-ban, Sztálin halála után nyithatták meg kapuikat. Ettől kezdve azonban a kárpátaljai magyarok az első osztálytól az érettségig anyanyelvükön, magyarul tanulhattak. Szovjet-Ukrajnában az ukránoknak és a magyaroknak is egyaránt joguk volt a tannyelv megválasztásához.
- Ukrajna 1991-ben önálló állammá vált. Az új állam továbbra is garantálta a kisebbségek anyanyelvi középfokú oktatáshoz való jogát. 1991-től napjainkig a magyar tannyelvű oktatási rendszer folyamatosan fejlődött, ma Ukrajnában száz magyar tannyelvű iskola működik, ahol több mint 17 ezer gyermek tanulhat anyanyelvén.
- A 2017 után elfogadott új törvények azonban korlátozzák a magyar nyelv megjelenését az oktatásban. 2021-től megszüntették az orosz tannyelvű iskolákat, 2023-tól pedig 5. osztálytól kezdve egyre több tantárgyat kell majd ukrán nyelven oktatni azokban az iskolákban, amelyekben jelenleg is magyar nyelven oktatnak.

Az anyanyelv (ukrán és magyar) aránya az oktatási folyamatban (%)

	Ukrán				Magyar			
	1946–1952	1953–1990	1991–2022	2023-tól	1946–1952	1953–1990	1991–2022	2023-tól
1–4. osztály	100	100	100	100	100	100	100	100
5. osztály	100	100	100	100	100	100	100	80
9. osztály	100	100	100	100	100	100	100	60
10–11 (12) osztály	100	100	100	100	0	100	100	40

Ukrajna törvénye „Az oktatásról” (2017), 7. cikk;
 Ukrajna törvénye „Az ukrán mint államnyelv működésének biztosításáról” (2019), 21. cikk;
 Ukrajna törvénye „Az általános középfokú oktatásról” (2020), 5. cikk.

- Az államnyelvi törvény 21. cikkéből, a 2017-ben elfogadott új oktatási törvény 7. cikkéből és az általános közép fokú oktatásról szóló törvény 5. cikk 7. pontjából az következik, hogy az ukrán állam megszünteti a regionális vagy kisebbségi nyelveken oktató intézmények (óvodák, iskolák) intézményi önállóságát (mert a kisebbségek nyelvén csak osztályok működését engedélyezi). Ez nyilvánvaló diszkrimináció.
- Az idézett törvények alapján tehát az orosz, magyar, román, moldáv és lengyel nyelven oktató óvodákban és iskolákban kötelezően ukrán nyelvű csoportokat, osztályokat kell nyitni (attól függetlenül, van-e erre szülői igény vagy sem).
- Ez a rendelkezés számos településen a gyakorlatban nehezen megvalósítható. A 2001-es népszámlálás hivatalos adatai szerint például 44 olyan település volt Kárpátalján, ahol a magyar anyanyelvűek aránya meghaladta a 90 százalékot. Ezekben a falvakban az óvodákban és az iskolákban kötelezően ukrán nyelven oktató csoportokat, osztályokat is indítani kell.

- Mivel ezeknek a településeknek a jelentős része alacsony lakosságszámmal rendelkező kistelepülés, nincs reális esély arra, hogy az óvodában és az iskolában párhuzamos csoportok és osztályok induljanak (az egyik ukrán, a másik magyar nyelvű oktatással). Ez pedig az intézmények bezárásához, illetve a magyar nyelvű csoportok/osztályok megszüntetéséhez vezethet, ami veszélyezteti a magyar mint regionális vagy kisebbségi nyelv fennmaradását.
- Azokon a településeken, ahol létrejönnek az egymás mellett működő ukrán és magyar nyelvű osztályok, a regionális vagy kisebbségi nyelv használata szükségszerűen visszaszorul. A gyakorlatban elképzelhetetlen ugyanis az, hogy minden óvodai és iskolai nyilvános rendezvényen, ünnepségen minden két nyelven hangzik el (nem lehet például végtelenített ideig fenntartani a gyerekek figyelmét azzal, hogy mindent ukrán és magyar nyelven is elmondanak). Ha pedig választani kell a nyelvek közül, akkor (például az államnyelvi törvény kényszerítő intézkedései miatt) az óvoda, iskola vezetése nagy valószínűséggel az államnyelv használata mellett fog dönteni.

Az embereknek szükségük van az anyanyelvű középfokú oktatásra!

A 2020/21-es tanévben 874 olyan iskola volt Ukrajnában, ahol az oktatás nyelve valamely kisebbségi vagy regionális nyelv volt: 203 egy tannyelvű, 670 két tannyelvű, illetve 1 három tannyelvű.

73 magyar
69 román
55 orosz
4 lengyel
1 moldáv
1 német

603 orosz és ukrán
27 magyar és ukrán
19 román és ukrán
16 moldáv és ukrán
2 lengyel és ukrán
1 bolgár és ukrán
1 krími tatár és ukrán
1 szlovák és ukrán
1 orosz, krími tatár és ukrán

A regionális vagy kisebbségi nyelven oktató intézmények önállóságának megszüntetése egy nagyon fontos színtérről szorítja ki a regionális vagy kisebbségi nyelveket.

203

73 magyar

69 román

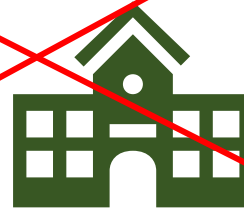
55 orosz

4 lengyel

1 moldáv

1 német

671

603 orosz és ukrán

27 magyar és ukrán

19 román és ukrán

16 moldáv és ukrán

2 lengyel és ukrán

1 bolgár és ukrán

1 krími tatár és ukrán

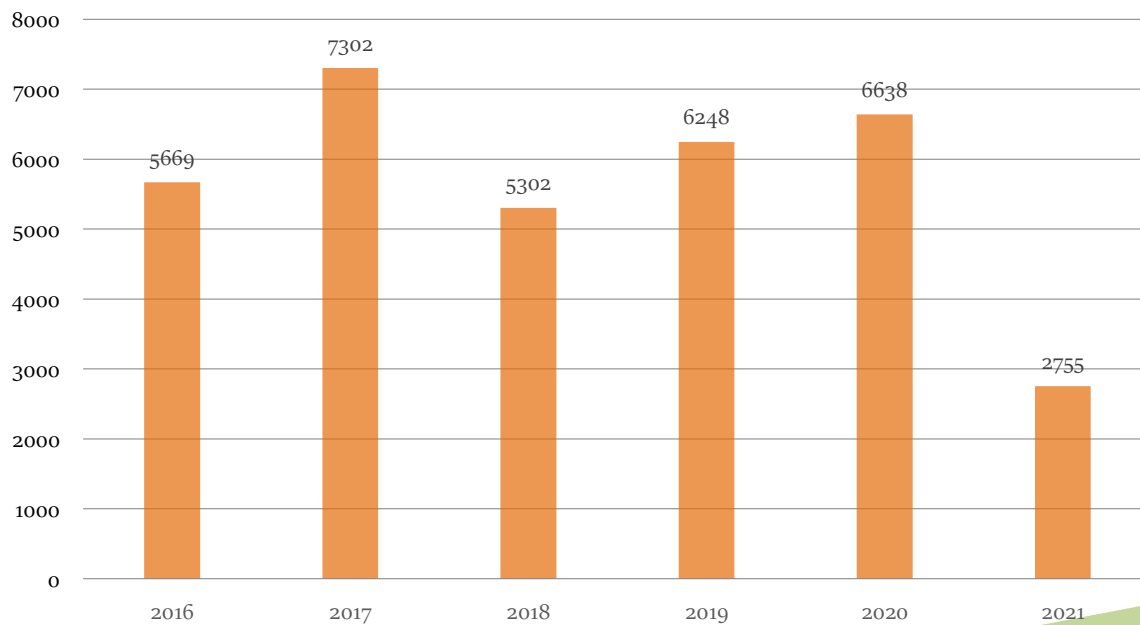
1 szlovák és ukrán

1 orosz, krími tatár és ukrán

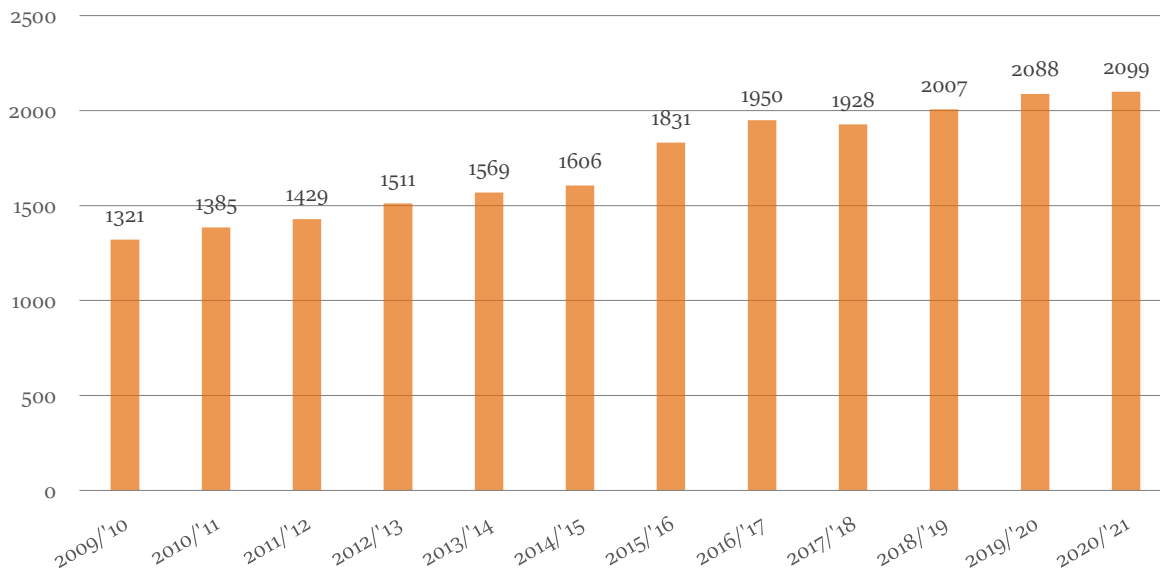
Az ukrán nyelvet nem szabad erőszakkal terjeszteni!

- Miközben az ukrán kormány a magyar tannyelvű oktatás visszaszorítására törekszik, a hétköznapi emberek körében egyre nagyobb igény van a magyar nyelvű oktatásra. Az elmúlt években csaknem 50 kárpátaljai településen több ezren jelentkeztek magyar mint idegen nyelv tanfolyamokra.
- A magyar nyelvű oktatás szükségességét jelzi, hogy az államnyelv védelméért felelős biztos vizsgálatot indított, mert az egyik ukrán anyanyelvű szülő gyermekét nem vették fel magyar nyelvű óvodába.
- A biztos azonban nem a nagyszülősi magyar óvodai csoportok helyhiányát nevezte meg a probléma forrásaként, hanem az ukrán anyanyelvűekkel szembeni állítólagos negatív megkülönböztetést kívánta napvilágra hozni.

3. ábra. A 120 órás magyar mint idegen nyelv tanfolyam résztvevőinek száma (2016–2021)

4. ábra. A magyar tannyelvű iskolákba iratkozó első osztályos tanulók száma az elmúlt 12 évben

Az államnyelv védelméért felelős biztos

- Az államnyelv védelméért felelős biztos posztját az államnyelvi törvény alapján hozták létre. Jelenleg Tarasz Kreminy birtokolja ezt a pozíciót, akit a sajtóban néha „*Sprachenführer*” -ként emlegetnek.
- Miért is? Nézzük, mit tett közzé április 16-án nyilvános Facebook-oldalán: büszke arra, hogy az államnyelvről szóló törvény 30. cikke csak 3 hónapja van hatályban, de már több mint ezer panasz érkezett. Az államnyelvi törvény azzal akarja megvédeni az államnyelvet, hogy súlyos pénzbírságokkal fenyegeti a polgárokat, ha a törvény rendelkezéseit nem tartják be.
- Ezzel kapcsolatban érdemes megjegyezni, hogy a biztoshoz érkezett panaszok egyike az, hogy egy beregszászi magyar iskolában a gyerekek karácsonyi ünnepségét nem ukránul, hanem magyarul szervezték meg.

Az államnyelv védelméért felelős biztos: «Шнрехен-фюрер»

„2021 első negyedében, a nyelvtörvény **30. cikkének három hónapja** alatt az államnyelv védelméért felelős biztos **1129 panaszt** kapott az állampolgároktól a nyelvi jogszabályok megsértése miatt a közelet különböző területein.”

A mai Ukrajnában az ukrán nyelvi kérdés etikai és lojalitási probléma

Д ЗАХИСТУ
УКРАЇНСЬКОЇ
МОВИ
Код ЄДРПОУ 40604457

Українська мова є державною і має функціонувати у всіх сферах суспільного життя (ст. 10 Конституції України)

**ВІЙНА ТАМ, ДЕ НЕ БУЛО
УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ!
МИ ВЖЕ ВИВЧИЛИ УКРАЇНСЬКУ
І РОЗМОВЛЯЄМО НЕЮ.
А ВИ?
Наша мова - це зброя у війні
з агресором!**

e-mail: a.zahystmovy@gmail.com
www.zahystmovy.org.ua

A plakát szövege:

A háború ott van, ahol nem az ukrán volt az államnyelv!

Mi már megtanultunk ukránul, s ukránul is beszélünk. És te?

Nyelvünk fegyver az agresszorral szembeni háborúban!

A „hazafiak” azt sugallják, hogy mindazok, akik nem használják az ukrán nyelvet, potenciális ellenségek és veszélyeztetik Ukrajna biztonságát.

A jelen Alkotmányban rögzített emberi és állampolgári jogok, illetve szabadságjogok nem végesek.

Az alkotmányos emberi és szabadságjogok garantáltak és visszavonhatatlanok.

Új törvények elfogadása vagy a hatályos törvények módosítása esetén tartalmukra és terjedelmükre nézve az érvényes emberi és szabadságjogok nem szűkíthetők.

Ukrajna Alkotmányának
22. cikkelye

**Nem kérünk különleges jogokat.
Csak az eddig megszerzett jogainkat
akarjuk megvédeni,
illetve megőrizni saját nyelvünket,
identitásunkat és kultúránkat.**

Válogatott források

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Felnőttképzési Központjának adatbázisa.

Brenzovics László – Zubánics László – Orosz Ildikó – Tóth Mihály – Darcsi Karolina – Csernicskó István 2020. *A nyelvi jogok folyamatos szűkítése Ukrajnában*. Beregszász–Ungvár: KMKSZ.

Csernicskó István 1998. *A magyar nyelv Ukrajnában (Kárpátalján)*. Budapest: Osiris Kiadó – MTA Kisebbségkutató Műhely.

Csernicskó István 2012. *Megtanulunk-e ukránul? A kárpátaljai magyarok és az ukrán nyelv*. Ungvár: PoliPrint.

Csernicskó István 2013. *Államok, nyelvek, államnyelvek. Nyelvpolitika a mai Kárpátalja területén (1867–2010)*. Budapest: Gondolat Kiadó.

Csernicskó István 2016. *Nyelvpolitika a háborús Ukrajnában*. Ungvár: Autdor-Shark.

Csernicskó István 2019. *Fények és árnyak Kárpátalja nyelvi tájképéből*. Ungvár: Autdor-Shark.

Csernicskó István szerk. 2003. *A mi szavunk járása. Bevezetés a kárpátaljai magyar nyelvhasználatba*. Beregszász: Kárpátaljai Magyar Tanárképző Főiskola.

Csernicskó István szerk. 2010. *Nyelvek, emberek, helyzetek: a magyar, ukrán és orosz nyelv használata a kárpátaljai magyar közösségben*. Ungvár: PoliPrint.

Csernicskó István – Hires-László Kornélia – Karmacsi Zoltán – Márku Anita – Máté Réka – Tóth-Orosz Enikő 2020. *Tévút az ukrán nyelvpolitikában Ukrajna törvénye „Az ukrán mint államnyelv működésének biztosításáról” (elemző áttekintés)*. Törökbálint: Termini Egyesület.

Csernicskó István – Hires-László Kornélia – Karmacsi Zoltán – Márku Anita – Máté Réka – Tóth-Orosz Enikő 2021. *A magyarok és a magyar nyelv Kárpátalján*. Törökbálint: Termini Egyesület.

Csernicskó István – Tóth-Orosz Enikő 2015. Az ukrán nyelvtörvény gyakorlati alkalmazásának egy területe: az ügyintézés nyelve a helyi önkormányzatokban. *Kisebbségkutatás* 24(3): 7–24.

Csernicskó István – Tóth-Orosz Enikő 2020. A nyelvi jogok Ukrajnában a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Kartája gyakorlati alkalmazása tükrében (a Szakértői Bizottság legutóbbi jelentése alapján). *Regio* 28(3): 126–162.

DOI: <https://doi.org/10.17355/rkkpt.v28i3.327>

European Commission for Democracy Through Law (Venice Commission). Ukraine. Opinion on the Law on Supporting the Functioning of the Ukrainian Language as the State Language. CDL-AD(2019)032. Opinion No. 960/2019. Strasbourg, 9 December 2019. [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2019\)032-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2019)032-e)

Kárpátaljai Magyar Pedagógus Szövetség adatbázisa.

Third Report of the Committee of Experts of the ECRML
https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=090000168073cdfa

Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо мови аудіовізуальних (електронних) засобів масової інформації», 2017. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2054-19>

Закон України «Про державну службу», 2015. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>

Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», 2019.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19>

Закон України «Про мови в Українській РСР», 2018. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/8312-11>

Закон України «Про освіту», 2017. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

Закон України «Про повну загальну середню освіту», 2020. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#n984>

Закон України «Про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин, 1992 р.», 1999.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1350-14>

Закон України «Про ратифікацію європейської хартії регіональних мов або мов меншин.», 2003.
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/802-15>

Конституція України, 1996. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

Фединець, Чілла – Степан Черничко 2021. *Мова, політика, ексклюзиви в сучасній Україні*. Ужгород: «Аутдор-Шарк»
https://nus.org.ua/news/mon-pidrahuvalo-skilky-shkil-navchayut-movamy-natsionalnyh-menshyn/?fbclid=IwAR1CbLZinidtfkGIKWUjSJURH_v9yf4Dzc7BwGFmr7pzsj-mRbNLgWhpK5w

